

סרטים

המכתב האדום

בשנת 1943, בעיצומו של הכיבוש הנאצי, הופק בצרפת אחד הסרטים הגדולים ביותר של כל הזמנים: העורב. עלילתו נסבה על כפר צרפתי שתושביו מקבלים מכתבי הש"ס מזה אנונימיים, כתובים באותיות גדולות וג' סות, שבקציהם מצוייר עורב. כתוצאה מ"פעולות" העורב מתאבד אחד מתושבי הכפר, חיהם של אחרים כמעט נהרסים. כאשר ראו הגרמנים את הסרט המרתק, האכזרי הזה, קנו עשרות העתקים. הפיצו אותם באירופה תחת השם עיירה צרפתית קטנה, קיוו עליה כי להכביש את שמה של צרפת בעיני תושבי שטחי הכיבוש שלהם; אולם העורב רק רומם את אמונת הסרט הצרפתי בעיני כל מי שראה אותו. ברם, שנים לאחר שחרור צרפת, עוד נחשד במאי הסרט, אנרייז'ור (מאנו) קלוזו בשיתוף פעולה עם הגרמנים, לא הורשה לביים סרטים נוספים.

בשנה שעברה הוציאה לאור חברת פוקס סרט המרתק כמעט תמונה תמונה מן העורב. לא היתה זו גנבה קולנועית, כמובן, כי החברה האמריקאית שילמה בכסף מלא עבור זכויות ההסרטה מחדש, אולם כל מי שראה את המקור הצרפתי לא יכול שלא להתאכזב קשות למראה ההפרש העצום בין היצירה המקורית למוצר האמריקאי. משחקם המשובח של פייר פרנזי, פייר לרקלי, זייט לקלרק, מישלין פרנסיי ואחרים בסרט ה"צרפתי מעמדי בצל את מאמצייה של שארל בואייה, לינדה דארנל ומייקל רנו בתפוקה ההוליוודית, וכמובן שבימוי הנצחי של קלוזו מאפיל לחלוטין על עבודתו הנקייה, אך השגרתית של הבמאי ההוליוודי אוטו לורנר פרמינגר.

חשד על אחות. אפשר מאד כי לאלה שלא זכו לראות את העורב הצרפתי (והם, בארץ, מרבית הקהל) מצפה בהמכתב האדום עלילה מעניינת וממתחת. הפעולה מתרחשת הפעם בעיירה צרפתית קנדית. הרופא ה"ותיק בבית החולים המקומי, ד"ר לורנר (שארל בואייה) ואשתו קורה (קופסטס סמית), הצעירה ממנו בשנים רבות, מקבלים מכתבים בלתי-יחידים (שם "העורב" אינו נזכר כלל בסרט האמריקאי) המאשימים את האשה ביום יחסים עם רופא צעיר, ד"ר פירסון (מייקל רנו). החשד נופל על אחות קורה, מארי (ג'ורג' אבלין). לאחר מאסרה של זו פוסק לזמן קצר זרם מכתבי העל, אולם לזמן קצר בלבד. גילוי וסופו של הכותב באים בהפתעה.

אחד למוזיאון. חידושם של סרטים הוא חזון נפרץ. בין היצירות המפורסמות שזולמו פעמים אחדות אפשר למנות את ערובי החיים. שהשנה בלבד הוכנו ממנה שתי מהדורות: אמריקאית ואיטלקית; המלט; אוהל הדוד טום; המכשפה מפאריז. זכויות היצירות הללו אינן שמורות עוד, כיוון שמחבריהן מתו לפני למעלה מחמש שנים, ולאחר תקופה זו נכנסות הזכויות לרשות הרבים.

כאשר יצירה חדישה נקנית להסרטה מח"ש דורשת לעיתים החברה רוכשת-הזכויות להשמיד את כל העתקי הסרט המקוריים. כך נעשה ביחס לחייוס עולה, סרטו הגדול של מארסל (שערי הלילה; ילדי גן העדן) קאר

נה, שנקנה עלידי חברה הוליוודית ועוות לסרט אמריקאי טיפסי אהבים. אחד מתנאי ההסכם בין האמריקאים לצרפתים היה שכל העתקי היצירה המקורית יושמדו, פרט להעתק אחד שנגנו במוזיאון) דבר שגרם לסערה בקרב חובבי הסרטוב בעולם. בחווה הקנייה של העורב לא נכלל סעיף מעין זה, הסרט הצרפתי עודנו במהווה.

להבת ערב

יש לשער שמר גירלנד דרייסולד אדמס מתהלך בהוליווד בחופש, אף-על-פי שרבים יטענו, יש לשער, שהוא ראוי לעונש חמור ביותר, כיוון שכתב את התסריט להבת ערב. העונש הכבד ביותר שאפשר להטיל על אותו כתבן הוא ללא ספק גלות למזרח התיכון אותו תאר בצבעים כה (פשוטו כמשמעו) ורודים. המזרח האמיתי יאכזב את מר אדמס קשות ויגרום לו, בלי ספק, ייסורי נפש רציניים. כי בעיניו של הסופר ההוליוודי המזרח הוא מפואר, ססגוני ומאכלס בעיקר נשים יפות שפניהן מכוסים (לעתים) ציפור דקיק ושקפוקי, וגופותיהן גם כן. כך תפרי רות שמלותיהן לפי מיטב האופנה הפלורידית

זינט קקרק ופייר פרנזי ("העורב"), מייקל רנו ולינדה דרנל ("המכתב האדום")

לחובבי סרטוב, שמץ תקווה

דאית האחרונה: משהו המאפשר הסרה מהירה של החלק העליון, פעולה המגלה מתחת בגד רחצה קצרצר הדוק היטב לגוף. זהו סוד התרחצותן התדירה של בנות המזרח בכל נאות מדבר הנקרים על דרכה, עובי דה שחיות הנגב בודאי שמו אליה את לבם בעת המלחמה.

פרט לפרטים אלה אין נותר הרבה בזכרונו של הצופה לאחר צאתו מן הקולנוע, וגם נקודות אלה מעסיקות אותו, אולי, שניות מספר בלבד לאחר המלה "סוף". יודעי אנג' לית יכולים להפיק הנאה נוספת מן הסרט: הסגנון המליצי (המבדח שלא במוזיק) של השיח, הופך את להבת ערב לקובדיה משעשעת.

אשר לעלילה, כיוון שהיא דומה במדה רבה לסרטים בגודל ונף הערבה ורבים רבים את רים, מיותר לחזור עליה.

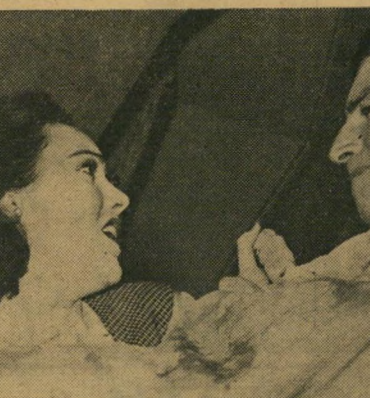
אזימות בדמשק

שנת 1925. בסוריה מתחולל מרד נגד הצרפתים. בין שני המחנות, אדיש וקר ובעל פנים קפואות, מתנועע המפריי בוגרט. זוהי, במלים קצרות, מהות מזימות בדמשק.

במלים קצת פחות קצרות: הארי סמית (בוגרט) הוא אמריקאי חסר-מצפון המכריח נשק לילידים המורדים. הוא פוגש בויולט (מרסה טורן), נערתי של ראש הבולשת הצרפתית פרו (לי גייקוב) ומתאהב בה. כאשר נודעת לצרפתים התעסקותו של הארי (כמב) ריח, לא מאהב) הם זוממים לאסור אותו. הארי יודע שהם זוממים זאת, זומם להמלט מן המזימה עם ויולט. לאחר זימות אחדות נוספות, ולאחר שגילה לצרפתים את מקום מפגשן המורדים הסוריים, מסיים כדור את דרך המזימה של הארי.

מזימות בדמשק הוא קובלנקה בשינוי שם, אך באותו הלבוש. גם כאן, כמו שם, מתהלך אמריקאי אטום לב בין בני אירופה, אסיה ואפריקה השונאים איש את רעהו, מגלה לבסוף שיש תכלית מסוימת במזימות ושיש גם אהבה ואידאליזם בעולם סגנון. למרבה הצער אוירתו של הסרט מרמזת יותר על אולפן קולומביה בהוליווד מאשר על דמשק בירת סוריה.

לשון עדינה, בדתי מפסיק, ההפתעה הגדולה בעולם (החברתי) של הסרט השנה היתה החלטת האקדמיה למדעי ואמנות הסרט

זינט קקרק ופייר פרנזי ("העורב"), מייקל רנו ולינדה דרנל ("המכתב האדום")

להעניק את פרסה השנתי (האוסקר) עבור המשחק הטוב ביותר להמפריי בוגארט. בוגארט שנולד בשנה הראשונה למאה בנייר יורק התעתד בעלומיו ללכת בעקבות אביו ולהיות רופא-מנתח. הוא אף נכנס לבית-ספר מכין לרפואה, אולם גורש ממנו לאחר שהלך פעם להחליק על הקרח בשעות הלימודים.

אותו זמן הצטרפה אמריקה למחנה בנות הברית במלחמה העולמית הראשונה, ובוגארט עשה את המעשה הגיוני ביותר שיכול לעשות נער שסולק מבית-הספר: התגייס לצוי, שרת בו עד לאחר שביתת-הנשק. כאשר שוחרר פג חשקו להיות רופא, החל לעבוד באחד הבנקים של וול-סטריט והחליט עד מהרה שאין זה המקצוע לחולם אותו, התפטר ממשרתו.

כאשר עבר בוקר אחד ברחוב נתקלו עיניו בשלטון של מפיק מחזות ידוע, החליט בו במקום להכנס למשרד ולבקש עבודה, קיבל מיד משרת מנהל במה.

לאחר שנחנטה בוגארט בכמה תפקידים טכניים מאחורי הקלעים החליט לנסות את כוחו כשחקן. הביקורת הראשונה שקיבל ציינה

אותו כך: "משחקו, בלשון עדינה, היה בלתי מספיק."

שלא כמתחילים רבים אחרים, לא נרתע בוגארט מן הארס הביקורתי, התמיד בעבודתו ובמחזה היער המאובן, בו הופיע בתפקיד גנגסטר לצדו של לולי האוארד, זכה להצלחה ניכרת כל כך עד שהוזמן להוליווד להשתתף בסרט המבוסס על המחזה. בוגארט, שכבר היה לו נסיון-מה בסרטים, אבל טרם זכה לפרסום, השיג עתה את המוניטה בבית אחת, הפך תוך זמן קצר לאחד השחקנים שלשם הפך אחד האופייניים ביותר בהוליווד.

יד אשה מלפכת

יד אשה מלפכת הוא סרט אודות תמימותה של נערה המחזירה נוכל למוטב. הנערה היא פיר אנגלי, המשחקת בסרט ציירת, והנוכל הוא סם קונרייד (סטוארט גריינגר) הגנוב ציור דתי יקר-ערך מתערוכה, למען פליקס גינול (ג'ורג' סנדרס) גנגסטר בעל חוש אמנותי. סם אומר לרמות את מעבדיו, מודיע לו שהציור אבד, מציע לצייר ממנו מספר העתקים, למכור אותם כיצירה המקורית לחורבני אמנות המוכנים לקנות את הציור הגנוב.

זינט קקרק ופייר פרנזי ("העורב"), מייקל רנו ולינדה דרנל ("המכתב האדום")

את פעולת ההעתק מבצעת פיר אנגלי, שסם נושא אותה לאשה בהשפעת פליקס. כאשר מתגלה המזימה לאנגלי היא מאלצת את בעלה להחזיר את הציור לכנסיה לה הוא שייך, וכל המעשה מסתיים, כמובן, בכי טוב. יד אשה מלפכת משלב, אך לא בהצלחה של ממש, צחוק ופשע. בהתנגשות הסגנונים ניווקים גם הצד ההיתולי וגם הצד הממתח, והעלילה, מסורבלת על-ידי צילומי נוף מרורבים מדי (הסרט צולם באיטליה), מזדחלת לאיטה לקראת הסוף המשוער מראש.

בקצרה

"רודפים ונרדפים". גיורי בקרונות שינה, מסתורין ואוצרות. צחוק ופשע, האחד רון בשפע, הראשון בצמצום. מרגרי מיי, גיימס וויטמור. "פרנסים". הפרד המדבר, וכן: דונלד אוקונור, פטרישה מדינה. "ארבעה ימי חופשה". חייל אמריקאי מבלה את חופשתו בשווייץ, נושא, לאחר חיי צוותא קצרים (לנסיין), נערה מקומית לאשה. קורנל וואילד, זיוט דה, סימון סיני יורה.

הרפת לא הצלח ההוא

בבית המשוגעים מצאה רותי מחזה מדא: מלבד הרופאים, שהיו לולואים רגילים, נשאו כל החולים ראי שים אמיתיים, בעלי צורות שונות ומשונות. המשוגעים בארץ לארשי היו הבנים הדפטיביים של הלולואים ש' נולדו בדמות הגזע בעבר הרחוק, לפני שהמפכה המפלגת